

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Jarmily Úředníčkové a JUDr. Petra Indráčka v právní věci žalobce **A. Č.**, zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Praha 5, Symfonická 1496/9, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3.5.2016, o **příplatek ke starobnímu důchodu** podle zákona o mimosoudních rehabilitacích,

takto:

I. Rozhodnutí žalované ze dne 3.5.2016, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8.228 Kč do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta se sídlem Praha 5, Symfonická 9.

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované z důvodu nesouhlasu s vypočtenou výší příplatku ke starobnímu důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Žalobce konstatoval, že za službu ve vojenském táboře nucených prací v období od 30.10.1953 do 22.12.1955 v délce 25,73 měsíce mu byl přiznán příplatek měsíčně podle zákona č. 87/1991 Sb. ve výši 386 Kč. Žalobce namítal, že období od 1.12.1955 do 22.12.1955 je v rozhodnutí žalované vyhodnoceno jako zlomek 22/31, tj. 0,70 měsíce, ačkoliv by to mělo být 0,71 měsíce. Celková doba nucené služby tedy trvala 25,74 měsíce a příplatek by měl činit 387 Kč. Rozdíl je dán způsobem zaokrouhlování na dvě desetinná místa. Nelze souhlasit s postupem žalované, že při zaokrouhlování čísla 0,7096 na dvě desetinná místa je to 0,70 a nikoliv 0,71. Žalobce uvedl, že v obdobné kauze pana S.a L. v rozhodnutí ze dne 17.2.2015 bylo období 22/31 zaokrouhleno na 0,71.

Dále žalobce namítal, že nebyl určen konkrétní den, od kterého se počítá valorizace. Dle žalobce datum má být v rozhodnutí konkrétně uvedeno. Není správné, aby žalovaná uvedení data odmítala s odkazem na to, co říká každý jednotlivý právní předpis, kterým jsou zvyšovány důchody.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě nesouhlasila s námitkami žalobce. Poukázala na to, že metodiku výpočtu denin přijala již v roce 2007, a to na základě zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci. Podnětem k tomu byl rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 3 Ads 15/2006. Následně byla obdobná metodika přijata i ve vztahu ke stanovení výše jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. i ve vztahu k příplatku k důchodu podle § 24 odst. 4 zákona o mimosoudní rehabilitaci v návaznosti na judikaturu Nejvyššího správního soudu, a to tak, že se z celkové doby trvání rozhodné skutečnosti vyčlení celé běžné měsíce (např. doba od 15.5.1952 do 14.5.1954), zbývající jednotlivé dny se stanoví jako zlomky, v jejichž čitateli je počet dnů věznění/služby ve vojenských táborech nucených prací v daném kalendářním měsíci a ve jmenovateli počet dní tohoto kalendářního měsíce (např. 23/30). Tento zlomek se převede na desetinné číslo, a to tak, že výpočet se v případě obou příplatků, kde měsíční sazba činí částku v řádu desítek korun, provede na dvě platná desetinná místa ($23/30 = 0,76666666...$, tj. 0,76), a v případě JPČ, kde měsíční sazba činí částku v řádu tisíců korun, na čtyři platná desetinná místa (tj. 0,76666). Následně se sečtou jednotlivé dílčí doby, výsledek se vynásobí měsíční sazbou, (která činí u příplatku za službu ve vojenských táborech nucených prací 15 Kč, v případě nezákonného věznění 15/20 v závislosti na kategorii prací, u jednorázové peněžní částky 1.000 Kč) a výsledná částka se zaokrouhlí na celé koruny nahoru.

K námitce ohledně uvedení přesného data, od kterého se valorizace počítá, žalovaná odkázala na ust. § 67 ZDP, podle něhož se vyplácené důchody zvyšují v závislosti nárůstu indexu spotřebitelských cen a na růstu mezd od splátky důchodu, aniž by byla stanovena povinnost žalované uvádět konkrétní datum. Valorizační zvýšení důchodu se dotýká těch pojištěnců, kteří poživateli dávek důchodového pojištění již jsou a kterým jsou tedy tyto dávky vypláceny dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách = splátkách určených žalovanou s tím, že přihlédne i k požadavku pojištěnce na konkrétní datum splatnosti (§ 116 zákona č. 582/1991 Sb.). Zcela logicky proto zákonný předpis,

kterým se valorizace přiznává, výplatní termíny důchodu kalendářního měsíce shrnul pod označení „splátka důchodu“. Námitka žalobce je irelevantní. Žalovaná dále nesouhlasila s účtovanými náklady zástupce žalobce s odkazem na ust. § 98 ZDP, podle něhož příplatek k důchodu podle § 25 odst. 7 a 8 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 47/1991 Sb. a podle § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zákona č. 267/1992 Sb., přiznaný po 31.12.1995, se slučuje s procentní výměrou důchodu, ke kterému náleží, a tvoří s důchodem nadále jeden celek. Zánikem nároku na důchod, s nímž byl příplatek k důchodu sloučen, však není dotčen nárok na tento příplatek podle zákona o soudní rehabilitaci a zákona o mimosoudních rehabilitacích. V návaznosti na citované stěžejní zákonné ustanovení žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 33/2009-67, který se zabýval obdobnou záležitostí, žalovaná vyslovila nesouhlas s vyčíslením nákladů řízení, neboť rozhodnutí, proti němuž je vedeno soudní řízení, je rozhodnutím ve věcech důchodového pojištění. Nárok žalobce, jehož se domáhá, je nárokem fyzické oblasti důchodového pojištění. Uvedenou záležitost je tedy nutno podřadit pod § 9 odst. 2 vyhl. č. 117/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif).

Soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl o věci bez jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil a žalovaná se ve stanovené lhůtě přes poučení soudu dle § 51 odst. 1 s.ř.s. nevyjádřila.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16.3.2016, č. j. 1-2R-16.3.2016-427/X ve věci poskytnutí příplatku k důchodu podle ust. § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů, aplikovala dále ust. § 18 odst. 1 téhož zákona a vyšla ze zjištění, že žalobci náleží za dobu služby ve vojenských táborech nucených prací od 30.10.1953 do 22.12.1955 příplatek k důchodu. Co se týče výpočtu výše příplatku, žalovaná konstatovala, že služba činila 25 celých měsíců v době od 30.10.1953 do 29.11.1955, 0,03 měsíce za den 30.11.1955 a 0,70 měsíce za dobu od 1.12.1955 do 22.12.1955, celkem tedy služba trvala 25,73 měsíce. Výpočet tzv. denin u necelých měsících služby ve vojenských táborech nucených prací, se u příplatku k důchodu podle ust. § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., provádí s přesností na dvě platná desetinná místa, a to od roku 2007, kdy žalovaná přistoupila na základě judikatury k jejich stanovování. Tento postup spolu s celou metodikou žalované stanovující způsob výpočtu tzv. denin v agendě příplatku k důchodu podle § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. aproboval Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 Ads 182/2015-46. Výši příplatku žalovaná učinila následovně: $1/30 = 0,03333$, čemuž odpovídá hodnota 0,03 měsíce, jelikož výsledek se počítá na dvě platná desetinná místa. $22/31 = 0,70967$, čemuž odpovídá hodnota 0,70 měsíce, jelikož výsledek se počítá na dvě platná desetinná místa. $25 + 0,03 + 0,70 = 25,73$ měsíce $\times 15$ Kč = 385,95 Kč, tedy po zaokrouhlení na celé koruny nahoru 386 Kč.

Podle ust. § 24 odst. 4 věty první zákona č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o mimosoudních rehabilitacích, se za účelem zmírnění křivd způsobených osobám uvedeným v § 18 odst. 1 k důchodu poskytuje příplatek 15 Kč za každý měsíc této služby.

Krajský soud předně konstatuje, že žalobce vykonal službu ve vojenských táborech nucených prací v době od 30.10.1953 do 22.12.1955, což činí celkem 25 celých měsíců (od 30.10.1953 do 29.11.1955), 0,03 měsíce za den 30.11.1955 a za 22 dnů v prosinci 1955 (od 1.12.1955 do 22.12.1955 - 22:31, činí tato hodnota 0,70967... Spornou byla otázka výpočtu příplatku ke starobnímu důchodu. Žalobce se domáhá při výpočtu denin, konkrétně za 22 dní v prosinci 1955 výsledek zlomku $\frac{22}{31}$ zaokrouhlovat na dvě desetinná místa, což znamená, že je-li výsledkem zlomku $\frac{22}{31}$ číslo 0,709677..., pak zaokrouhlením na dvě desetinná místa je výsledek 0,71, nikoliv jak uvádí žalovaná 0,70. Soud v daných souvislostech poznamenává, že rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Ads 182/2015-46, zmíněný žalobcem v žalobě se konkrétním výpočtem výše příspěvku nezabýval. Stěžejním byl jeho závěr, že pokud zákonodárce v zákoně o mimosoudních rehabilitacích nestanovil, že měsícem se rozumí doba 30 dnů, je nutné tento pojem vykládat jako běžný měsíc.

V dané věci je tedy rozhodující otázka, zda je správný postup žalované, jestliže ve své metodice počítá na dvě desetinná místa. Shodnou otázku posuzoval Krajský soud v Ostravě ve věci sp. zn. 78Ad 7/2016. Soud v nyní souzené věci přejímá závěry vyjádřené v rozsudku zdejšího soudu č. j. 78Ad 7/2016-34, které s ohledem na totožnost věci zcela vztahuje na projednávanou věc. V označené věci Krajský soud v Ostravě uvedl, že „pro názor žalované hledal oporu v existující právní úpravě. Zákon o mimosoudní rehabilitaci neobsahuje postup výpočtu příplatku k důchodu, pouze v ust. § 24 odst. 4 věta první zákona č. 87/1991 Sb. ve znění zákona č. 267/1992 Sb. stanoví, že za účelem zmírnění křivd způsobených osobám uvedeným v § 18 odst. 1 se k důchodu poskytuje příplatek 15,- Kč za každý měsíc této služby. Vzhledem k tomu, že příspěvek se stává součástí důchodu, pak soud hledal oporu v předpisech o důchodovém pojištění. Žalobci příplatek byl přiznán ode dne 20. 2. 1992 za účinnosti zákona č. 100/1988 Sb., zákona o sociálním zabezpečení. Ani zákon o sociálním zabezpečení neobsahoval žádné ustanovení, jež by podrobně upravovalo postup při výpočtu důchodu, ať již zaokrouhlováním či počítáním na dvě platná desetinná čísla. Současná platná právní úprava, zákon č. 155/1995 Sb., zákon o důchodovém pojištění, naopak již tuto otázku částečně řeší, a to za a) zaokrouhlováním na celé koruny nahoru při výpočtu výpočtového základu (§ 15 odst. 4), tak i za b) stanovení výše bez zaokrouhlování, a to s přesností na čtyři platná desetinná místa při stanovení koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 1), dále za c) při stanovení růstu reálných mezd pro zvyšování důchodů, se zaokrouhlením s přesností na jedno platné desetinné místo (§ 67 odst. 6). Z uvedeného je zřejmé, že ač v zákoně o důchodovém pojištění již je přesněji stanoven způsob výpočtů, není jednotný, neboť v některých případech se zaokrouhluje a v jiných se počítá s přesností na platná desetinná místa, ať již na čtyři nebo na jedno. Bezesporně zaokrouhlování je méně přesný a svým způsobem zmanipulovaný výpočet, nicméně zaokrouhlování je zcela běžný postup při matematických úkonech. Při posuzování důvodnosti žalobcovy námitky soud vycházel z ustálené judikatury Ústavního soudu, který opakovaně zdůraznil, že při snaze zmírnit následky křivd způsobené totalitním režimem se má tam, kde to je možné, v rozhodování o rehabilitacích osob pronásledovaných tímto režimem uplatňovat princip *favoris rehabilitationis*, podobně jako se při rozhodování ve věcech restitucí uplatňuje princip *favoris restitutionis*, tedy povinnost výkladu zákona ve prospěch osob restituujících [viz např. nález sp. zn. Pl. ÚS 10/13 ze dne 29. 5. 2013 (177/2013 Sb.)]. Obsahem principu *favoris rehabilitationis* sice nemůže být odškodnění všech křivd, spáchaných v minulosti, avšak má jím být jednak poctivá snaha hledat v pochybnostech

řešení ve prospěch rehabilitace a nikoli v její neprospěch; a jednak vědomí toho, že demokratický režim by neměl ke křivdě vytvořené předchozím totalitním režimem přidávat křivdu další [viz nálezný sp. zn. I. ÚS 819/15 ze dne 15. 4. 2015].“, konec citace. S ohledem na uvedené soud přisvědčil výše uvedenému žalobnímu bodu, neboť úvaha žalované nemá oporu v zákonné úpravě a je v rozporu s vysloveným názorem Ústavního soudu, jak výše uvedeno. Soud tak přisvědčil žalobci, že zlomek 22/31 je vyjádřen hodnotou 0,71. Výpočet příplatku tak činí za 25 měsíců 375 Kč (25x15) plus 0,03 (1/30) plus 0,71 (22/31), celkem 25,74 měsíců.

Co se týče žalobní námitky ohledně neurčení konkrétního dne, od kterého se počítá valorizace, soud jednak uvádí, že rozhodnutím žalované č. j. 1-2R-16.3.2016-427/X ze dne 16.3.2016, (proti němuž žalobce podal námitky, o nichž žalovaná rozhodla napadeným rozhodnutím), jímž byl žalobci přiznán příplatek k důchodu podle § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. od 1.4.1993 z důvodu služby ve vojenském táboře nucených prací v době od 30.10.1953 do 22.12.1955 v částce 386 Kč, bylo dále rozhodnuto, že podle § 58a zákona č. 100/1988 Sb. a § 98 zákona o důchodovém pojištění se příplatek slučuje s důchodem, ke kterému náleží, a tvoří s ním nadále jeden celek. V následujícím výroku, pak bylo vysloveno, že podle § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. se příplatek vyplácí jen do výše, která spolu s důchodem nepřevyšuje nejvyšší výměru podle předpisů účinných před 1.1.1996 a že do výše důchodu se nezapočítává pevná částka ani státní vyrovnávací příspěvek náležející podle předpisů účinných před 1.1.1996. V další části výroku je rozhodnuto o zvýšení starobního důchodu dle jednotlivých valorizačních předpisů počínaje zákonem č. 255/1993 Sb. od listopadu 1993 až včetně vyhlášky MPSV č. 244/2015 Sb. od ledna 2016. Zvyšování důchodu na základě valorizačních opatření bylo vždy příslušným právním předpisem upraveno tak, že zvýšení náleží od „splátky důchodu splatné po s uvedením konkrétního měsíce“. Např. podle zákona č. 255/1993 Sb. je zvýšení důchodu upraveno tak, že zvýšení náleží „od splátky důchodu splatné po 31.10.1993“. Soud uzavírá, že neshledal pochybení žalované, jestliže jednotlivé valorizační úpravy konkretizovala označením měsíce a roku, od kterého každé konkrétní zvýšení náleží. Výrok rozhodnutí je dle názoru soudu srozumitelný. Namítal-li žalobce, že neurčení konkrétního dne, od kterého se počítá valorizace, způsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované, pak jeho námitce přisvědčit nelze.

Soud uzavírá, že za situace, kdy shledal důvodnou žalobu v rozsahu žalobní námitky ohledně zaokrouhlování při výpočtu příplatku ke starobnímu důchodu, soud napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž bude vycházet z právního názoru krajského soudu, že při výpočtu výše příplatku ke starobnímu důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích, bude-li pracovat se zlomkem, nebude při výpočtu počítat na dvě platná desetinná čísla, nýbrž bude zaokrouhlovat podle obecných zásad.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. a vzhledem k úspěšnosti žalobce soud uložil žalované povinnost zaplatit mu náklady řízení v celkové výši 8.228 Kč k rukám zástupce žalobce do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 149, 160 odst. 1 o.s.ř., § 64 s.ř.s.). Náklady řízení sestávají z nákladů za právní zastoupení žalobce advokátem, a to z odměny za dva úkony právní služby po 3.100 Kč dle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhl. č. 177/1996 Sb. a § 7 bod 5 ve spojení s § 9

odst. 4 písm. d) téže vyhlášky, čtyř režijních paušálů k uvedeným úkonům právní služby dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. K odměně a náhradám náleží dále 21 % DPH ve výši 1.428 Kč (21 % z částky 6.800 Kč), neboť zástupce žalobce doložil, že je plátcem této daně. Vzhledem k tomu, že příplatek k důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích stojí mimo oblast sociálního zabezpečení i oblast důchodového pojištění, neboť základ nároku na předmětnou dávku je dán zákonem o mimosoudních rehabilitacích a nikoliv zákonem upravujícím oblast sociálního zabezpečení či důchodového pojištění, soud nesouhlasí s názorem žalované, že při určení výše odměny advokáta je třeba aplikovat § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 23.1.2017

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu